

El lleó del caciquisme

Contraban. Barques genoveses amb sal, carregaments de teixits que feien cap a Tànger. Eren dies planers, de mercaderies fora de llei, de mar en calma i nit fosca. A Calp, situada enmig d'una xàrcia de ports mediterranis on atracaven les embarcacions contrabandistes, la població augmentava amb el creixement d'aquesta mena de comerç. Un segle després, arribà el turisme. Els dies, a colp de bitllet i entremaliadures urbanístiques, han esdevingut un xic més difícils. Avui, entre la serra d'Oltà i el Morro de Toix s'estén una ciutat que sobrepasa els deu mil habitants i que és coneguda universalment mercès un roc de 324,8 metres d'altura lligat a la platja per una estreta faixa de terra: vet ací el penyal d'Ifac.

El seu propietari, fins el febrer del 1980, era Josep Mas Campó, un *senyoret* reblanit per l'edat i afeble en els negocis. Altrament que l'actual, Andreu Ballester, titular de la major part dels terrenys del penyal que han fet esclatar la polèmica sobre la seua futura urbanització. Andreu Ballester és també president del grup empresarial Construcciones Ballester, al qual pertany la societat Edificaciones Calpe, SA, creada l'any 1977 per a ocupar-se en exclusiva de les necessitats immobiliàries calpines. El propòsit d'aquesta promotora és alçar un controvertit "Poble Ifach" al vessant nord del penyal: edificis per a 285 vivendes i un hotel de cinc estrelles amb 70 habitacions, enclavats sobre 36.000 m² i amb altures de fins a 62 metres. La inversió està avaluada en uns 4.500 milions de pessetes per atraure vora 1.200 residents i consumidors a cau de la platja de la Fossa.

Però el dia 16 de maig, just al cap del termini de l'exposició pública del Pla General d'Organització Urbanística —el PGOU— de Calp, Ximo Picó, encara president del PP local en aquells moments, fa entrada en el registre de l'Ajuntament de 1.050 signatures de veïns que sol·licitaven la protecció del vessant nord del penyal d'Ifac. Dies abans, el Tribunal Judicial del País Valencià havia decidit ajornar el Pla al període d'al·legacions. Era, doncs, l'ocasió per defensar el penyal de l'amenaça de construcció que el Pla del 1972 va recollir per primera vegada: l'herència maledida dels PGOU redactats durant les últimes dues dècades.

La saga dels Rivera. Jaume Castells i Àngel Franco encetaren els anys vuitanta amb una baralla per la fiscalització del pastís

Són antics, com els seus privilegis, obscurs com el seu poder. Fa dècades que governen a la Marina i ara volen el penyal d'Ifac. Calp, en la cruïlla.

turístic que el *boom* dels anys seixanta havia despertat també a la Marina. I Calp, enmig de l'estira-i-arroña, esdevingué frontissa entre totes dues famílies polítiques. Els Rivera, mentrestant, eixien del sud de la península i acudien a la ciutat del penyal d'Ifac atrets per la flaire monetària que s'hi respirava. Vingut de l'esquerra agrària, José Rivera, home d'aparell en la rereguarda andalusa del PSOE i *pater familiae*, s'integrava aviat en el joc de forces que la mort del general Franco i la caiguda del seu règim va provocar amb l'ordiment de la democràcia. I als vuitanta, els qui agafaven la paella pel mànec al País Valencià eren, precisament, els socialistes del PSOE.

La batalla de Calp, s'encruïa. Àngel Fran-

co, senador socialista d'Alacant, es va decidir a moure alguns dels seus fills dins el sindicat de la UGT provincial: calia posar-se en contacte amb José Rivera per fer front comú davant Jaume Castells, avui diputat valencià del PSOE al Congrés de Madrid. La reacció no es va fer esperar i Castells, al costat del seu home de confiança Pep Tent, actualment ex-alcalde de Benissa i diputat provincial d'Alacant, obriren una bretxa per Callosa d'en Sarrià. Finalment, l'acord es va imposar i del repartiment territorial, els Rivera quedaren a Calp mentre la tempesta de Jaume Castells ressonava a l'afer urbanístic Cumbres del Sol de Benitatxell.

La família Rivera i la Marina, la història d'un mapa d'interessos que ha fet de Calp un punt indefugible en la xarxa de l'empresariat comarcal: és el que alguns regidors de l'oposició a Violeta Rivera, alcaldessa de Calp i filla de José Rivera, han batejat com el "caci-quisme roig".

RAFA GIL

RAFA GIL

La fi de la llei del silenci.

"Quan vaig ser regidor de Turisme, l'any 1988", declara l'ex-president local del PP a Calp, Ximo Picó, "vaig adonar-me que la Generalitat venia la imatge d'un Parc Natural d'Ifac que era falsa: la seua gestió va ser pèssima, i la protecció del paratge és insuficient. Ara es veu amb claredat". Dimarts 17 de maig, el president del PP provincial, Julio de España, amenaçava Ximo Picó amb la creació d'una gestora per substituir-lo al capdavant de la secció popular de Calp si aquest mantenia la seua oposició al projecte d'Edificaciones Calpe, SA. "Els visitants de Calp", assenyalava Picó la nit del 12 de juny davant d'un miler de persones aplegades al moll, "busquen el gaudi de

l'espai natural, no el luxe que el destrueix". El 14 de juny següent, Miquel Valor, secretari provincial del PP alacantí, feia públic el cessament de Ximo Picó, que era reduït a simple militant.

Violeta Rivera, ja des del principi, ha deixat clara la posició de la batllia entorn de la urbanització del vessant nord de l'arxiconegut Ifac. Segons la versió de l'alcaldesa, la requalificació dels terrenys suposaria el reemborsament de més de tres mil milions de pesetes pels drets adquirits dels propietaris, i aquest cost fa inviable la recuperació del penyal. I hi ha més dins aquest corrent. Són el president local d'Unió Valenciana, Pedro Crespo Mut i el promotor immobiliari Manuel Alonso Laborda, membres d'un sector de pressió anomenat Grupo Pro-Defensa de los Intereses Turísticos y Económicos de Calpe.

Francesc Morató, ex-militant socialista i avui regidor per Esquerra Unida del País Valencià a Calp, ha passat a formar part de les files de la Coordinadora en Defensa d'Ifac. Són l'altre bàndol: "Eugeni Burriel (conseller d'Obres Públiques i Urbanisme) és frívol", acusa Morató, "quan diu que és l'Ajuntament qui ho ha de pagar tot. Cal informar la gent que la culpa d'aquest embolic és la mala negociació de la Conselleria en comprar el penyal l'any 87; nosaltres farem mans i mànegues per recuperar-lo, això de segur". I va de bo. El 13 de juny la Coordinadora aconseguia que una proposta per augmentar el Parc Natural d'Ifac en 13.000 m² es votara a l'Ajuntament i que s'aprovara per 10 a 5. El conseller de Medi Ambient, Emèrit Bono, els confirmava en una reunió del 2 de juliol que aquesta és la manera efectiva d'impedir la urbanització del penyal.

Ximo Picó va ser substituït dimarts passat per una gestora al capdavant del PP de Calp. "No he pensat a deixar el partit, perquè això seria com si em declarara vençut. Crec que des de dins puc ajudar a una renovació de veres. Però és cert que hi he perdut confiança; ara em plantege moltes preguntes."

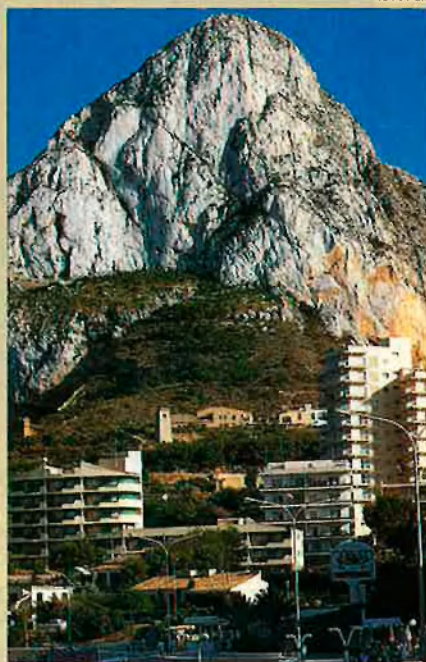

La roca del mar

És difícil expressar el que experimentarien els primers homes en descobrir la silueta, la forma solemne i majestàtica del penyal d'Ifac. Però és quasi segur que aquella immensa roca, que emergia amb rotunditat de la mar procel·losa, degué inspirar-los alguna titil·lació sentimental i paisatgística, i afavoriria l'establiment al seu voltant d'aquelles primeres poblacions. Tant el topònim Ifac com el de Calp tenen gustoses reminiscències d'ancianitats inescrutables: "Més vell que Calp el vell" anuncia encertadament la parèmia. El savi Carreras Candi també ho assenyalava, i la veu *calp* significa en celta 'roca', i es retroba amb una certa freqüència tot al llarg de la geografia ibèrica. És clar que el Calp, immens i rotund, és el de la Marina Alta, i l'antonomàsia és perfectament justificada. Ja no sols per la seua altura de 324 metres, que s'imposa amb una agilitat esborronadora des del nivell del mar, sinó també per les bellíssimes perspectives que provoca aquest esplèndid tascó calcari. I és que des de Calp, des del sud, la vista del penyal és molt diferent a la que s'observa des de les aiguës de Benissa, més al nord. L'Ifac, a l'igual del Puigcampana, canvia de forma, d'aspecte, amb una prodigiosa facilitat, i sempre hi ha qui prefereix amb contundència una de les perspectives a l'altra.

En qualsevol cas, aquest casuisme geològic ha permès que el penyal forme part, d'una manera indissoluble, de les fraseologies del poble que l'envolta, i que es manifeste com una mena de referència immediata i protectora.

Però al costat d'aquesta riquesa popular, el penyal d'Ifac atresora una encara

Penyal d'Ifac.

més valiosa riquesa biològica. A les seues parets espadades troba refugi una important flora rupícola, entre altres, els endemismes valencians *Silene hifacensis* i *Hippocrepis valentina*. En els escarpats penya-segats nidifica el falcó pelegrí, el gavià argentat i el falciot pàl·lid; també és possible trobar-hi algun exemplar de corb marí gros, de mascarell o de falcó de la reina. Alhora el Penyal d'Ifac constitueix un excellent itinerari per a introduir-se en un paisatge salvatge i enlluernador, on les gavines acompanyen constantment l'excursionista, i des d'on es contemplen bellíssimes panoràmiques. Des del cim s'aprecia tota la geografia de la Marina, en un enervament topogrà-

fic continu i vaporós: cap al sud, el Morro de Toix, les Penyes de l'Albir, els crestalls nuvolosos de la serra de Bèrnia; cap al nord, el Montgó, el Puig de la Llorença, els penya-segats de Benitatxell...

I les Salines, lluentes com un espill, queden al seu peu, com un testimoni de temps passats. El reverend Gaspar Escolano escrivia en les *Dècades*, amb aquella especial habilitat interpretativa dels fenòmens físics de la naturalesa: "El agua que en ellas se recoge, fomentada del rocío del cielo, se congela y convierte en sal, que Plinio llama espuma marina, de la qual se sirven los pescadores del Calp para salar la innumerable pesca de la sardineta, que aunque menuda, por su gusto es de los pescados de estima". Aquesta activitat es remunta a temps immemorials, i ja els romans tenien vora la mar uns viviers tallats en la roca, per a conservar el peix viu abans de salar-lo. El poble de Calp, a les restes d'aquelles factories piscícoles, els dona el suggerent nom de Banys de la Reina, en una nova història de contingències fantàstiques i concupiscent.

Els pescadors calpins asseguren que la reina Mora (i el postulat també és antonomàstic), de bellesa llambrant, hi anava a prendre el bany. Quasevol motiu és bo per allunyar el tedi oceànic de l'existència, i qui sap si aquelles iniciàtiques humanitats, esllanguides, fosquejants i vagabundes, la primera vegada que descobriren el penyal també trobaren de sobte alguna història que els alleugerira un poc l'existència. I és que l'Ifac, aquell "calp" seductor i esplèndid, facilita aquestes evanescències, aquests somnis... **Martí Domínguez**

La vida política de la Marina resideix en llistes creades bàsicament al voltant del negoci turístic, aquesta seria l'explicació plausible de la situació actual. Ho explica Francesc Morató: "Hi ha pocs polítics amb un passat ideològic, perquè la tendència general ha estat la perversió justament de les idees. L'any 78 es partia de zero, i açò ha acabat sent un ball de rostres. Com s'explica, si no, que el representant del PP defense la propietat pública del Parc Natural i, en canvi siga, el PSOE qui aixoplugue els interessos de l'especulació?" Dimecres passat, el senador Àngel

Franco manifestava abans de la celebració d'una reunió de l'executiva socialista d'Alacant, que "cal trencar amb els vells costums; cal connectar de nou amb els líders socials i lluitar contra les conductes corruptes". Ho deia el periòdic. I el dia anterior, 5 de juliol, Miquel Valor arribava a Calp per posar en funcionament la gestora local del PP que substitueix Ximo Picó. Un ball de rostres.

El penyal d'Ifac, majestàtic, resisteix com ara i sempre, l'embat de les ones. El lleó Ballester, mentrestant, rugeix des de la promotora. **Victorià Jiménez**